

Jelgavas pilsētas dome
Jelgavas 1. internātpamatskola

Reģ. Nr.2823901097

Institūta ielā 4, Jelgavā, LV - 3002, tālr.: 63023684;tālr./fakss 63029514

E - pasts: lisk@skolas.jelgava.lv

Apstiprināti ar direktora rīkojumu Nr.1-8/78
Jelgava, 2010. gada 6. septembris

DROŠĪBAS NOTEIKUMI EKSKURSIJĀS UN PĀRGĀJIENOS
Nr.6

I VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

Drošības noteikumi sastādīti piemērojot tipveida drošības noteikumus izglītības iestādes vajadzībām un vietējiem apstākļiem.

Izglītības iestādē izglītojamos iepazīstina ar šiem drošības noteikumiem pirms katras ekskursijas vai pārgājiena, brauciena uz koncertu.

- 1. Šie drošības noteikumi nosaka kārtību organizētajās ekskursijās, braucienos uz koncertiem un pārgājienos (turpmāk tekstā pasākumi).** Katra pasākuma dalībnieka pienākums ir tos pārzināt un ievērot.
2. Ekskursijai/ pārgājienu/braucienam uz koncertu jābūt iepriekš izplānotam un sagatavotam. Katram dalībniekam jābūt informētam par pasākuma mērķi, maršrutu, ilgumu, pārvietošanās veidu, nakšņošanas vietu, saziņas iespējām un pirmās palīdzības sniegšanas iespējām.
3. Pasākuma dalībniekam vai tā vecākiem jāinformē atbildīgā persona par īpašām savas veselības problēmām.
4. Pasākuma dalībniekiem jāpakļaujas atbildīgās personas norādījumiem un rīkojumiem.
5. Pasākuma laikā skolēni nemitīgi atrodas skolotāja uzraudzībā un nedrīkst tikt palaisti vieni mājās vai citā prombūtnē. Atbildīgās personas ir tieši atbildīgas par uzticēto audzēkņu veselību un drošību.
- 6. Bīstamie riska faktori pasākuma laikā:**
 - Pārvietošanās pa ceļiem, ietvēm;
 - Iespējams nekvalitatīvs ēdiens vai uzturs;
 - Caurvējš;
 - Apmaldīšanās;
 - Ūdens krātuves;
 - Celtniecības objekti, neapdzīvotas ēkas;

- Iespējamie lāsteku un sniegu noslīdējumi (vai citu priekšmetu krišana) no jumtiem;
 - Nepazīstami un indīgi augi.
7. Ja kāds no skolēniem pasākuma laikā saslimst, gūst traumu, nekavējoties viņam sniegt pirmo neatliekamo palīdzību. Vienlaikus atbildīgā persona meklē saziņas iespējas, lai izsauktu ātro medicīnisko aprūpi.
 8. Ja pasākuma laikā atbildīgai personai rodas sarežģījumi kārtības un disciplīnas uzturēšanā dalībnieku grupā, tā ir tiesīga pārtraukt pasākumu un atgriezties mājās (skolā). Iemaksātā un izlietotā dalības maksa atpakaļ netiek izmaksāta.
 9. Audzēkņiem stingri jāievēro iekšējās kārtības noteikumi teātros, muzejos, izstādēs un citās sabiedriskās vietās, jāsaudzē dabas augu un dzīvnieku valsts.

II BĪSTAMIE UN KAITĪGIE FAKTORI

1. Elektriskā strāva;
2. Nepietiekams apgaismojums (mazāks par 300 Lx);
3. Nenostiprināts vai pavirši nostiprināts inventārs;
4. Priekšmetu, inventāra celšana, pārvietošana;
5. Nenoliktas vai nenovilkas personīgās lietas, priekšmeti;
6. Neuzmanība, izklaidība nodarbību laikā;
7. Neatbilstošs apģērbs vai apavi.
8. Nepareizi vai neadekvāti dozēta fiziskā slodze.

III DROŠĪBAS PRASĪBAS PIRMS EKSKURSIJAS UN PĀRGĀJIENA VAI KONCERTA

1. Pirms došanās ekskursijā/ pārgājienā vai braucienā uz koncertu, atbildīgajam ir jāinformē skolēna vecāki un jāsaņem rakstiska vecāku piekrišana.
2. Pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā vai braucot uz koncertu atbildīgā persona iestādes vadītājam iesniedz rakstisku informāciju divos eksemplāros, kurā norādīts:
 - pasākuma mērķis;
 - maršruts;
 - ilgums;
 - dalībnieku saraksts;
 - vecums;
 - dzīves vieta (adrese un telefons);
 - pārvietošanās veids;
 - nakšņošanas vieta;
 - saziņas un pirmās palīdzības sniegšanas iespējas.

Viens eksemplārs ar informāciju tiek nodots reģistrēšanai un rīkojuma sagatavošanai kancelejā.

3. Pirms došanās uz pasākuma vietu ir jāveic skolēnu pārbaude pēc saraksta un jāatzīmē klātesošie. Otrā pārbaude notiek pēc ierašanās pasākuma vieta. Trešā - pirms došanās atpakaļceļā. Ceturtā - pēc atgriešanās no pasākuma.
4. Pirms došanās pasākuma braucienā skolēnus atbildīgā persona instruē par nepieciešamo:
 - inventāru;
 - apģērbu un apaviem;

- personīgajām zālēm;
 - drošības ievērošanu: uz ielām, ceļiem, transporta līdzekļos, uz ūdens, mežā, satiksmes noteikumu ievērošanu pilsētās un apdzīvotās vietās, par uzvedību nakšņošanas vietās, pie ugunsкура.
5. **Katras skolēnu grupas vadīšanai tiek nozīmēts pieaugušais.**
 6. Izveido maršrutu un ievāc informāciju vai izpēta to objektu vai vietu, uz kuru tiks vesti skolēni, izvēloties to tā, lai nebūtu apdraudēta skolēnu dzīvība un veselība.
 7. Pārgājienam, ekskursijai jāizvēlas tādas vietas, kur nedraud plēsīgo zvēru un indīgu dzīvnieku (čūsku utml.) uzbrukums, kur nav staigņu vietu.
 8. Nepieciešamības gadījumā vadīt pārgājienu, ekskursijas un braucienus palīdz vecāki. Vēlams, lai uz 10-15 skolēniem būtu divi pieaugušie.
 9. Skolēniem jānodrošinās ar izturīgiem apaviem un zeķēm, kas pasargā kājas no mehāniskām traumām (no zariem, dzeloņainiem augiem, asiem akmeņiem utml.), kā arī no indīgu dzīvnieku (čūska utml.) kodieniem.
 10. Skolotājam jābūt līdzī pirmās palīdzības aptieciņai, jāprot to pielietot nepieciešamības gadījumā, kuras saturu nosaka skolas mediķis.

IV DROŠĪBAS PRASĪBAS PĀRGĀJIENA, EKSKURSIJAS LAIKĀ

1. Uzvesties pieklājīgi un kulturāli, ievērojot vispārpieņemtās normas.
2. Izvairīties no pieskaršanās veselībai un dzīvībai bīstamām lietām, priekšmetiem (atkailinātiem vadiem).
3. Ja skolēnu aizvešanai uz ekskursiju vai pārgājienu vietām izmanto sabiedrisko transportu, viņu iesēdināšana transporta līdzeklī notiek pa grupām iepriekš nozīmēta pieaugušā uzraudzībā.
4. Līdzī jāņem pirmās palīdzības aptieciņa, kuras saturu nosaka skolas mediķis.
5. Transporta līdzeklī vispirms iekāpj skolēni un pēc tam persona, kura pavada skolēnus. Tādā pašā kārtībā notiek skolēnu izsēdināšana no transporta līdzekļa.
6. Bērnu pārvadāšana vaļējas kravas mašīnās kategoriski aizliegta!
7. Pētot ūdenstilpnes floru, jāizvēlas tāda vieta, kur dziļums pie krasta ir tik neliels, ka izslēdz nelaimes gadījumu. Lai iepazītos ar ūdenstilpnes dzīvajiem objektiem, jāizmanto garos kātos piestiprinātus tīkliņus.
8. Laivu vai virs ūdenstilpņu dziļām vietām ierīkotu laipu izmantošana ir kategoriski aizliegta!
9. Nedrīkst dzert ūdeni no atklātām ūdenstilpnēm, tāpēc katram jāņem līdzī no mājām dzeramais ūdens.

Par ceļu satiksmes drošību

10. Pārvietojoties pa ceļiem, jāievēro: bērnu grupas atļauts vest tikai diennakts gaišajā laikā pa ietvēm, gājēju ceļiem vai gājēju un velosipēdistu ceļiem, bet, ja to nav - pa ceļa nomali

transporta līdzekļu braukšanas virzienā kolonā ne vairāk par 2 bērniem. Kolonas priekšgalā un aizmugurē tās kreisajā pusē jāatrodas pieaugušajam, kas to pavada.

11. Gājējiem gājēju pāreja jāšķērso pa gājēju pārejām, bet, ja to nav, - krustojumos. Ja redzamības zonā gājēju pārejas vai krustojuma nav, brauktuvi atļauts šķērsot vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm. Pirms izešanas uz brauktuves jānovērtē attālums līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, to braukšanas ātrums, jāpārlicinās, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un, ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.
12. Iekāpt un izkāpt no tā atļauts tikai pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstājies. Tas jā dara no ietves, iekāpšanas laukuma vai ceļa nomales puses.
13. Braukšanas laikā aizliegts:
 - traucēt vadītāju vai novērst tā uzmanību,
 - atvērt braucoša transportlīdzekļa durvis,
 - atvērt apturēta transportlīdzekļa durvis, ja tas apdraud satiksmes drošību vai traucē citus ceļu satiksmes dalībniekus,
 - izlikties (galvu, rokas, kājas) pa atvērtiem logiem.

Pārvietošanās ar velosipēdu

14. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai nomali atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem. Velosipēda vadītājam jābūt klāt velosipēda vadītāja apliecībai.
15. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai nomali pilngadīgas personas pavadībā atļauts bērniem, kas nav jaunāki par septiņiem gadiem.
16. Velosipēdam jābūt tehniskā kārtībā.
17. Velosipēdu vadītājiem jālieto speciāla aizsargķivere.
18. Velosipēdam jābūt aprīkotam ar bremzēm, skaņas signālu un gaismas atstarotājiem: priekšpusē - baltu. Aizmugurē - sarkanu, abos sānos (riteņu spieķos) un pedāļos (priekšpusē un aizmugurē) - diviem oranžiem (dzelteniem). Velosipēdu vadītājiem pa ceļu atļauts braukt vienā rindā iespējami tuvāk brauktuves labajai malai.
19. Vadot velosipēdu aizliegts:
 - braukt, neturot stūri;
 - braukt, turoties pie cita braucoša transportlīdzekļa;
 - traucēt citus satiksmes dalībniekus.
20. Vietās, kur ārpus krustojumiem velosipēdu ceļš šķērso brauktuvi un ceļu satiksme netiek regulēta, jādod ceļš transportlīdzekļiem, kas brauc pa šķērsojamo ceļu.

Par drošību uz ledus un ūdens

21. Peldēšana pārgājiena vai ekskursijas laikā atļauta tikai ar atbildīgās personas piekrišanu peldvietās, kas atbilst higiēnas un drošības prasībām, ja ir atbilstoša ūdens (ne zemāka par +18 C) un gaisa temperatūra.
22. Peldēšanās ilgumu nosaka katrā konkrētajā gadījumā, nav pieļaujama bērnu pārsalšana.
23. Neatkarīgi no bērnu peldētprasmes peldēšanās pieļaujama nelielās grupās, ko nosaka atbildīgā

persona, un vismaz 2 peldētprotošu pieaugušo klātbūtnē un uzraudzībā.

24. Nav pieļaujama niršana un lēkšana ūdenī no tramlīniem, kraujām u.tml.

25. Braucot ar laivu vai kuģīti jāatrodas pasažieriem paredzētās vietās, laivās jāatrodas ar peldvestēm.

26. Ekskursijas/ pārgājiena laikā ieteicams atturēties no pārvietošanās pa aizsalušām ūdenskrātuvēm. Nepieciešamības gadījumā tas atļauts pie atbilstošas temperatūras un ledus stiprības.

Par ugunsdrošību

27. Pasākuma laikā stingri jāievēro vispārējās ugunsdrošības noteikumu prasības.

28. Ugunsnedrošajā laikā aizliegts:

- kurināt mežā un purvos ugunsiskus, izņemot atbilstoši ierīkotas vietas;
- atstāt ugunsiskus bez uzraudzības;
- atstājot ugunsкура vietu, uguns jānodzēš, līdz pilnīgi izbeidzas gruzdēšana;
- dedzināt mežā un purvos jebkādas atkritumus;
- nomest mežā, purvos vai uz ceļiem, kas šķērso tos, degošus vai gruzdošus priekšmetus;
- bez saskaņošanas ar valsts mežniecību (meža īpašnieku) un tās (tā) rakstiskas atļaujas saņemšanas rīkot pasākumus mežā.

29. Jebkuros laikā apstākļos nav atļauts dedzināt kūlu, meldrus, dažādus atkritumus un tml. lietas.

Citi noteikumi

30. Pasākuma dalībniekiem jāuzvedas tā, lai ar savu rīcību neapdraudētu savu vai citu veselību un drošību.

31. Atstājot apmešanās vietu, sakopt apkārtni un nodzēst ugunsiskus.

32. Lai izslēgtu ērcu piesūkšanos, jāizvairās no iešanas caur krūmiem, pa vietām ar garu zāli u.tml. Ieteicams vecākiem apsvērt iespēju bērņus vakcinēt pret ērcu encefalītu jau savlaicīgi.

33. Bīstamas situācijas gadījumā nekavējoties informēt atbildīgo par pasākumu.

34. Pieļaujamās fiziskās slodzes:

Dalībnieku vecums	Pieļaujamais noieto km skaits dienā	Pieļaujamais nesamās kravas smagums
Līdz 10 gadiem	līdz 6 km	līdz 3 kg
11-12 gadi	līdz 15 km	līdz 5 kg
13-14 gadi	līdz 18 km	līdz 6 kg
15-16 gadi	līdz 20 km	meitenēm līdz 8 kg zēņiem līdz 14 kg
16-18 gadi	līdz 20 km	meitenēm līdz 10 kg zēņiem līdz 20 kg

35. Minimālais pedagogu skaits ir atkarīgs no pasākuma veida un skolēnu vecuma (rekomendējoši – ne mazāk kā divi pedagogi vienai klasei/grupai)
36. Ekstremālos gadījumos atbildīgajai personai nekavējoties par notikušo jāinformē skolas administrācija un bērnu vecāki.
37. Par nopietniem disciplīnas pārkāpumiem vai negadījumiem atbildīgajai personai nākošajā dienā pēc pasāku a jāiesniedz detalizēts rakstisks ziņojums skolas administrācijai.
38. Specifiskās ekskursijas, pārgājieni (ar velosipēdu, slēpēm, vai cits) tiek akceptēti pēc atbildīgās personas iesniegtajiem noteikumiem un instrukcijām.
39. Skolēni jāiepazīstina ar instrukciju par drošību ekskursijās un pārgājienos.
40. Kategoriski aizliegts:
 - Mēģināt noteikt jebkura auga garšu;
 - Novilkt apavus un staigāt basām kājām!

V PRASĪBAS AVĀRIJAS SITUĀCIJĀS

1. Avārijas situācijā nekavējoties ziņojiet iestādes administrācijai par nelaimes gadījumu, ugunsgrēku vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību.
2. Ugunsgrēka gadījumā rīkoties atbilstoši ugunsdrošības instrukcijas prasībām, kā arī nekavējoties ziņot ugunsdzēsības dienestam pa tālruni 01 vai 112.
3. Traumu vai saindēšanās gadījumos:
 - nekavējoties pārtraukt ekskursiju;
 - mehānisku traumu gadījumos brūci apstrādāt un uzlikt pārsēju asiņošanas apturēšanai;
 - termisko, elektrisko apdegumu gadījumos rīkoties atbilstoši attiecīgās instrukcijas prasībām;
 - turpmākā rīcība saskaņā ar pirmās neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas norādēm.

VI DROŠĪBAS PRASĪBAS, BEIDZOT NODARBĪBAS

1. Neatstāt personīgo īpašumu nodarbības vietā un pēc nodarbības.
2. Izmantoto inventāru nolikt tam paredzētajā vietā.
3. Pēc atgriešanās no ekskursijas, pārgājiena atbildīgā persona ziņo mutiski vai telefoniski skolas administrācijai par pasākuma norisi.

Izglītojamais ar šiem drošības noteikumiem iepazīstina izglītības iestādes vadītāja norīkota persona. Iepazīstināšanu reģistrē žurnālā, norādot drošības noteikumu numuru vai nosaukumu. Pēc iepazīšanās ar drošības noteikumiem izglītojamais to apliecina ar parakstu, norādot iepazīšanās datumu. Iepazīstināšana notiek ne retāk kā reizi gadā.